

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 12. 1955, sp. zn. 1 Tz 349/55

Číslo:

Právní věta:

Útok ve smyslu § 8 tr. zák., prováděný více osobami, předpokládá nutně aktivní činnost každého z útočníků. V takovém případě je přípustná nutná obrana (za podmínek v § 8 tr. zák. uvedených) proti kterémukoli útočníkovi, nikoli jen proti hlavnímu z nich.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.12.1955

Spisová značka: 1 Tz 349/55

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Krnově uznal obviněného vinným trestným činem ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 222 odst. 1 tr. zák., jehož se dopustil podle odůvodnění rozsudku tím, že bodl jistého P několikrát nožem, a to nejprve do předloktí a pak do krajiny hrudní směrem k srdci. Poškozený P byl pro zranění takto utrpené po tři týdny v nemocničním ošetření a po dobu delší než dva měsíce práce neschopen. Podle skutkového zjištění lidového soudu byl mezi obviněným a rodinou poškozeného již po delší dobu napjatý poměr. Kritického dne došlo mezi podnapilým obviněným a schovankou poškozeného, která provázela poškozeného, k prudké hádce, při níž schovanka poškozeného pojednou zvedla se země klacek a tloukla jím obviněného. Obviněný ve snaze se ubránit naadl poškozeného nožem již uvedeným způsobem. Lidový soud spatřoval v jednání obviněného vykročení z mezí nutné obrany (nepřiměřenost obrany), jímž byla poškozenému z nedbalosti způsobena těžká újma na zdraví. Tento rozsudek se stal pravomocným.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek lidového soudu a tomuto soudu nařídil, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Generální prokurátor ve stížnosti pro porušení zákona v podstatě uvádí, že nebylo náležitě objasněno, zda šlo o nutnou obranu proti útoku a šlo-li o nutnou obranu, zda byla přiměřená, a

dodává, že kdyby bylo právní posouzení podle rozsudku správné, vztahoval by se na čin aboliční příkaz čl. VI č. 1 amnestijního rozhodnutí presidenta republiky z 9. května 1955. Generální prokurátor zároveň navrhl, aby vadný rozsudek byl napraven (§ 218 odst. 2 tr. ř.).

Stížnost pro porušení zákona je důvodná (§ 218 odst. 1 tr. ř.).

Nutná obrana předpokládá útok a musí směřovat proti útočníkovi (ať přímo nebo nepřímo), nikoli proti osobě jiné. Útočníkem nemusí být ovšem vždy jen jedna osoba; útok ve smyslu § 8 tr. zák., děje-li se více osobami, předpokládá však nutně aktivní činnost každého z útočníků, i když intenzita útoku jednotlivých útočníků nemusí být a zpravidla nebývá stejná a i když způsob útočení není stejnorodý. V takovém případě je přípustná nutná obrana (za podmínek v § 8 tr. zák. uvedených) proti kterémukoliv útočníkovi, nikoli jen proti hlavnímu z nich.

V daném případě lidový soud porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř., z něhož vyplývá povinnost soudů pečlivě se zabývat všemi okolnostmi důležitými pro rozhodnutí věci. Lidový soud dospěl totiž k názoru, že tu šlo o vykročení z mezí nutné obrany použitím nepřiměřené obrany, aniž měl náležitě zjištěno, zda poškozený P vůbec na obviněného útočil, ačkoli podrobným výsledkem více osob (jež jako svědkové příběh pozorovaly) se mohl soud dopátrat, jak se asi příběh udál.

Ježto návrh na nápravu vadného-rozsudku byl učiněn v šestiměsíční lhůtě naznačené v § 218 odst. 2 tr. ř., nutno napadený rozsudek lidového soudu zrušit (§ 218 odst. 2 tr. ř.). S hlediska úspory nákladů trestního řízení bude na místě, aby lidový soud věc znovu projednal a rozhodl [§ 218 odst. 2 písm. b) tr. ř.]. Při tom lidový soud zjistí nejprve, zda poškozený P na obviněného útočil a zda se obviněný bránil takovému napadení, jakého rázu byl útok proti němu vedený, což je důležité s hlediska přiměřenosti obrany, nebo zda naopak ublížil poraněnému na zdraví, aniž by jím byl býval napaden.